

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/6/45/2017
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2017. DECEMBER 15. 10:00

Helyszín: 1055 Kossuth tér 4. IV. emelet 439/A

Időpont: 2017. december 15. 10:00

Tárgy: az Emberi Jogi Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Völner Pál, az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke köszöntötte a munkacsoportülés résztvevőit. Jelezte, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport legutóbbi ülésére 2017. június 29-én került sor, amely alkalommal áttekintette a Munkacsoport a nagylétszámú bentlakásos intézményekben élő fogyatékos emberek helyzetével összefüggő kérdéseket, a nemzetközi szervezetek Magyarországgal kapcsolatos jelentéseit, látogatásait, a folyamatban lévő alapjogi vonatkozású kötelezettségzegési eljárásokat, értékelte a Munkacsoport az Emberi Jogi Kerekasztal tevékenységét, valamint szavazott az Emberi Jogi Munkacsoport 2012-2017. közötti tevékenységéről szóló jelentés Közigazgatási Államtitkári Értekezletre bocsáthatóságáról. Tájékoztatta továbbá a Munkacsoportot, hogy a Stratégiai Kabinet vita nélkül elfogadta a jelentést, a Kormány pedig megerősítette a Kabinet döntését. Jelezte, hogy az előre megküldött három napirendi pont kerül megtárgyalásra az ülésen, valamint az Egyebek keretében további téma felvetésére is van lehetőség. Először a Fogyatékosokkal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport legutóbbi egyeztetéseiről ad tájékoztatást Nyitrai Imre helyettes államtitkár úr, majd az előző ülésen elhangzottak utánkövetéseként a Magyarországot érintő aktuális emberi jogi kérdések, valamint a Kerekasztal elmúlt féléves tevékenysége kerül megtárgyalásra.

1. napirendi pont: Tájékoztató a Fogyatékosokkal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport CRPD nemzeti jelentéssel összefüggő egyeztetéseiről, valamint az egyeztetések eredményeként készülő összefoglalóról és javaslatcsomagról

Nyitrai Imre szociálpolitikáért felelős helyettes államtitkár tájékoztatta a résztvevőket, hogy az ENSZ Fogyatékosokkal Élő Személyek Jogairól szóló egyezményének bizottsága (a továbbiakban: CRPD Bizottság) 17. ülészsaka során elfogadta a Magyarország számára kötelezően kifejtendő témakörök listáját. Magyarországnak a CRPD Egyezményrel összefüggésben egyszerűsített jelentést kell készítenie a korábbi (2012-es) védése óta eltelt

ötéves ciklusról a CRPD Bizottság által elküldött 37 pontos kérdéssor alapján, melyek megválaszolásában szinte valamennyi tárca érintett. A nemzeti jelentés leadási határideje 2018. március 1. A nemzeti jelentés előkészítését az Emberi Erőforrások Minisztériumának Fogyatékosügyi Főosztálya koordinálja a Fogyatékosügyi Tárcaközi Bizottság (a továbbiakban: FTB) keretein belül. A Fogyatékossgal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport 2017. szeptember 14-i ülésén a Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa jelezte, hogy több civil szervezet ún. Civil Koalíciót hozott létre, amelynek célja a fogyatékossgal élő emberek össz-fogyatékosági szintű, egységes képvisellete volt, előkészítve és segítve a CRPD Bizottság munkáját, megjelenítve és érvényre juttatva a „Semmit rólunk, nélkülünk” elvet. A Koalíció egyeztetéseket kezdeményezett a kormányzattal a CRPD Bizottság által megküldött kérdéssor tekintetében, illetve javasolták, hogy kerüljön kidolgozásra egy cselekvési terv a felmerült problémák kezelésére. A kormányzat az ülésen szóban, majd azután írásban is jelezte, hogy az egyeztetésre nyitottak. Tekintettel arra, hogy a Civil Koalíció a Tematikus Munkacsoport ülésén kezdeményezte az egyeztetéseket, valamint, hogy a CRPD Bizottság a kormányzati intézkedéseket, válaszokat emberi jogi szempontból vizsgálja, az EMMI és az IM közös döntése értelmében a Tematikus Munkacsoport keretében folytatódott az egyeztetések a civil szervezetekkel. Az ülésekre meghívásra kerültek azok a civil szervezetek is, amelyek nem tagjai az Emberi Jogi Kerekasztalnak, azonban a Civil Koalíciónak igen. Két szervezet (a Társaság a Szabadságjogokért és a Mental Disability Advocacy Centre), bár szintén a kezdeményező szervezetek között volt, visszautasította az együttműködést, így ők nem vesznek részt a párbeszédben. Az első találkozó alkalmával a megjelent képviselők kialakították az egyeztetéssorozat kereteit, ennek során 5 fő tématerületet jelöltek meg, amelyek mentén elkezdődött a munka: nevelés-oktatás; szociális és támogató szolgáltatások; polgári és politikai jogok érvényesülése; munkavállalás; egészségügyi ellátások. Az első két témakör tárgyalására az elmúlt hetekben sor került, a találkozók konstruktív, konfliktusmentes légkörben zajlottak le, melyek során a civil szervezetek üdvözölték az egyeztetés ilyen formájának lehetőségét. A kormányzat és a civil szervezetek között egyetértés alakult ki abban, hogy az egyeztetések eredményeként egy javaslatcsomag készül, amely továbbításra kerülhet az illetékes döntéshozó szervek – mindenekelőtt az Országos Fogyatékossgügyi Tanács (a továbbiakban: OFT) és az FTB – elé. A civil szervezetek megfogalmazzák az egyes témák kapcsán – a CRPD Egyezmény cikkeivel összefüggésben – a tapasztalt problémákat, amelyek megoldására javaslatokat is tesznek. Ezekre a kormányzat az ülésen szóban, valamint írásban is reagál, melynek nyomán a javaslatok szükség szerint módosulhatnak. A teljes javaslatcsomag várhatóan február-március folyamán állhat össze, az eddig beérkezett anyagokból összeállított részanyag a munkacsoport tagjai részére kiosztásra került.

Dr. Völner Pál jelezte, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport tesz majd javaslatot a javaslatcsomagnak az OFT és a FTB elé terjesztéséről. Javasolta, hogy miután elkészül a javaslatcsomag, a Munkacsoport tagjai részére írásban kerüljön megküldésre az anyag, és amennyiben nem érkezik olyan észrevétel, ami indokolná a Munkacsoport ülésének összehívását, akkor felterjesztésre kerül a javaslatcsomag az OFT és az FTB részére. Amennyiben valamelyik tag kéri, vagy olyan észrevétel érkezik, amely szükségessé teszi, a Munkacsoport ülése összehívásra kerül.

A résztvevők egyetértettek a javaslattal.

2. napirendi pont: Magyarországot érintő aktuális emberi jogi kérdések

Dr. Völner Pál átadta a szót **dr. Hevesi Ágnesnek**, a KKM Nemzetközi Szervezetek Főosztálya főosztályvezető-helyettesének az ENSZ-el kapcsolatos fejlemények ismertetésére.

Dr. Hevesi Ágnes jelezte, hogy az előre megküldött háttéranyagból néhány gondolatot emelne ki. November 28-29-én megrendezésre került a 10. Budapesti Emberi Jogi Fórum. A Fórum minden évben megrendezésre kerül, amely nem a standard, rutinszerű ENSZ testületi körben zajlik, hanem sokkal kötetlenebb formában. A nemzetközi és a nemzeti emberi jogi szakértők számon tartják, és keresik a lehetőséget, hogy panelisták lehessenek. A Fórum minden évben más-más témát jár körül, idén nívum volt a biztonsági aspektus, a biztonság és az emberi jogok kapcsolata, illetve a kisebbségek és az őslakosok jogainak párhuzamossága, a különbségek azonosítása. Ez összhangban volt az aktív magyar diplomáciai tevékenységgel Ukrajna tekintetében. Ez lehetőséget adott a diplomáciai testületek érzékenyítésére a téma iránt, mivel többször hangot adtak annak, hogy ez bilaterális kérdés. Magyarország mindig igyekszik hangsúlyozni, hogy ha az emberi jogok védelméről beszélünk, az sohasem bilaterális kérdés, hiszen biztonsági aspektusa is van. **Dr. Hevesi Ágnes** kiemelte a két magyar kezelésű határozatot az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának (a továbbiakban: EJT) napirendjén. Az egyik a bírói függetlenséggel, valamint az ezzel foglalkozó különleges jelentésvető mandátumával kapcsolatos, a másik pedig az ENSZ-szel együttműködőkkel szembeni kormányzati megtorlásokkal kapcsolatos ún. reprisals határozat. Utóbbit Magyarország több mint 20 éve gondolja, ami 2012-ig konszenzusos határozat volt. 2013-ban került először arra sor, hogy államok egy csoportja az ún. Hasonlóan Gondolkodó Államok megakadályozta a határozat elfogadását, olyannyira, hogy az ENSZ Közgyűlése két évre fel is függesztette a határozat kezelését, ami példátlan volt az ENSZ történetében és érintette az EJT integritását és függetlenségét is. A szeptemberi EJT ülészen Magyarországot ismét betérjesztette a határozatot, amelyet hosszas egyeztetés előzött meg. Komoly támogató csoport állt a határozat mögött, több mint 60 társszerzője volt. A Hasonlóan Gondolkodó Államok betérjesztettek 19 ellenséges javaslatot, amiből egyet visszavontak, a többiről egyenként szavazást kértek, végül az EJT 15-öt elutasított 3-at elfogadott. A határozat egészéről is szavazást kértek, amit az EJT 28 igen, 19 tartózkodás mellett elfogadott. A Hasonlóan Gondolkodó Államok csoportjához tartozik többek között Kína, Kuba, Egyiptom, Oroszország, Venezuela, Dél-Afrikai Köztársaság. A határozatot az ENSZ Közgyűlés Hármas Bizottsága megerősítette. A határozat elfogadása a magyar emberi jogi diplomáciának egy sokak által elismert lépése volt, Peggy Hicks, az ENSZ Emberi Jogi Főbiztos Hivatalának igazgatója is méltatta ezt a munkát, ő maga is aktívan részt vett a folyamatban.

Dr. Völner Pál megköszönte a tájékoztatást és hozzászólás hiányában átadta a szót **Pokol Attilának** a KKM Biztonságpolitikai és Non-proliférációs Főosztály osztályvezetőjének a szót az Európa Tanács és az EBESZ aktualitásainak ismertetésére.

Pokol Attila jelezte, hogy az előre megküldött háttéranyagból szintén néhány elemet szeretne kiemelni, amelyek továbbra is folyamatban vannak. Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése (a továbbiakban: ET PKGY) a tagság feltételét jelentő demokratikus normák érvényesülését az összes olyan tagállamában is megvizsgálja, amelyek jelenleg nem állnak monitoring vagy poszt-monitoring vizsgálat alatt. Esedékessé vált általános magyar monitoring vizsgálat, amelynek keretében elkészült egy jelentés- és határozattervezet. A jelentéstervezet szövegét a társtárcák részére megküldte a KKM, majd a beérkezett

észrevételek alapján összeállított anyag továbbításra került az Országgyűlés részére. A Monitoring Bizottság 2017. december 13-i ülésezett. A jelentés és határozat elfogadására valószínűleg a 2018. januári plenáris ülészen kerül majd sor. A gyermekek szexuális kizsákmányolása, valamint a szexuális erőszak és bántalmazás elleni védelméről szóló ET egyezmény (a továbbiakban: Lanzarote Egyezmény) Bizottságának a szakértői 2017. július 5-7. között Budapesten és a tranzitónában tettek tényfeltáró látogatást. Az erről készült jelentést megköroztetették, annak elfogadására előre láthatólag a Bizottság 2018. januári ülészen kerülhet sor. Szintén a tranzitónában tett látogatást az ET Kínzás vagy embertelen és megalázó bánásmód elleni egyezménye alapján létrehozott Kínzás Elleni Bizottság (a továbbiakban: CPT) 2017. október 20-26. között. Az ezzel kapcsolatos jelentéstervezetet a közelmúltban megkapta a Strasbourgi Állandó Képviselet. Az ET Emberkereskedelem elleni egyezménye alapján létrehozott bizottsága (a továbbiakban: GRETA) várhatóan december 18-20 között érkezik Magyarországra. Kérte **Pokol Attila** a BM képviselőjének a kiegészítését, mivel a látogatások szervezése, illetve a Bizottságokkal való kapcsolattartás a BM illetékességi körébe tartozik. A 2018-as országgyűlési választások nemzetközi megfigyelésével kapcsolatban valószínűleg a jövő év elején érkezik Magyarországra szakértői látogatás az esetleges nemzetközi megfigyelés előkészítése céljából, illetve, hogy felmérje a nemzetközi megfigyelés feltételeit, szükségességét. Tájékoztatta továbbá a jelenlévőket **Pokol Attila**, hogy 2017. november 14-én megrendezésre került a Nyelvi Charta konferencia. A rendezvény jó lehetőség volt, hogy arra, hogy felhívja a nemzetközi figyelmet a magyar kisebbségek szempontjából fontos Regionális vagy kisebbségi nyelvi chartájára, illetve ráirányítsa a figyelmet az ukrán oktatási törvényre. Ezen kívül Magyarország side event-et rendezett az EBESZ Miniszteri Tanács 2017. december 7-ei ülésének margóján keresztényüldözés témájában, a közel-keleti keresztények védelme, illetve az ezzel kapcsolatos problémák tekintetében.

Maruzsa Zoltán az EMMI köznevelésért felelős helyettes államtitkára jelezte, hogy elvárásaként merült fel a tranzitónában az oktatás megszervezése. 2017. szeptember 4-én megindult az oktatási tevékenység, majd több látogatásra is sor került a feladatellátás kapcsán. Sikerkült az oktatást jól megszervezni, 20 pedagógus az erre kidolgozott tematikus anyag mentén dolgozik. Külön figyelmet fordítottak a tanterv kidolgozásakor az Európára jellemző vallási sokszínűség és hasonló témák beemelésére. A Lanzarote Bizottság júliusi látogatásakor ez még hiányosságként merült fel, kérte a KKM-et és a BM-et, hogy ennek a tevékenységnek a megindulására hívják fel a Bizottság figyelmét.

Dr. Tóthi Gábor a BM Európai Együttműködési Főosztály főosztályvezetője tájékoztatta a Munkacsoportot, hogy a Lanzarote Bizottság látogatásának jelentését az érintett tárcák és szervezetek bevonásával észrevételeztük és küldjük meg az ET részére. Az ET részéről különösen március óta több magas szintű látogatásra is sor került. Megállapítható, hogy az ide érkező delegációk nem egyeztetnek egymással. A CPT látogatás előzetes észrevételeit megkaptuk, a végleges jelentés 2018 év elején várható. A GRETA két kérdőív megküldését követően döntött az országlátogatásról, amelynek során nemcsak a tranzitónában, hanem a főtí gyermekotthonban is tesznek látogatást, a kormányzat és a civil szervezetek képviselőivel is találkoznak. 2017. december 18-tól két-három napos látogatásra kerül sor. A látogatást a BM szervezi, az érintett tárcákat és szerveket bevonták ebbe a folyamatba.

Pokol Attila elmondta, hogy a Strasbourgi Állandó Képviselet jelezte az ET különböző fórumain, hogy koordinálják a látogatásokat, és Magyarország az elmúlt időszakban nagyon sok látogatást fogadott, amelyek ugyanazt vizsgálták, még ha különböző szempontból is.

Dr. Völner Pál a folyamatban lévő alapjogi vonatkozású kötelezettségszegési eljárások tekintetében jelezte, hogy a kiküldött anyagból értesülhetett a Munkacsoport ezekről az ügyekről, amelyek közül kiemelte a sajtóban is napirenden lévő kötelezettségszegési eljárásokat:

- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosítása,
- a külföldről támogatott civil szervezetek átláthatóságáról szóló 2017. évi LXVI. törvény uniós jog összhangja,
- a hazai menekültügyi szabályok vizsgálata.

Ezen eljárások tekintetében politikai vitára kerül sor mindkét oldalról, ezek előre láthatólag a továbbiakban is folytatódnak. Emellett más témákban szakmai alapon is sikerül egyeztetni az Európai Bizottsággal például az oktatási szegregációval, vagy a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről szóló 2008/913/IB kerethatározat magyarországi átültetésével kapcsolatban, és ezek a tárgyalások eredményekre is vezetnek.

A Magyarországgal szembeni Európai Parlamenti (a továbbiakban: EP) állásfoglalás a 7. cikk szerinti eljárás megindítása tekintetében tájékoztatta a jelenlévőket **Dr. Völner Pál**, hogy az EP 2017. május 17-ei plenáris ülésén fogadott el egy indítványt, amelynek keretében az EP Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságát (LIBE), hogy az készítsen különjelentést Magyarországról. Hangsúlyozta, hogy az EP csak a 7. cikk (1) bekezdése szerinti eljárást kezdeményezheti, amely csak annak megállapítására irányulhat, hogy fennáll az *egyértelmű veszélye annak*, hogy Magyarország súlyosan megsérti a Szerződésben meghatározott értékeket. Várhatóan márciusra készül el a jelentéstervezet, amelyről júniusban szavazhat a LIBE és csak szeptemberre várható, hogy a plenáris ülés napirendjére kerül a jelentés. Legutóbb Szijjártó Péter miniszter urat hallgatta meg 2017. december 7-én a LIBE Bizottság. Az ülésen részt vett a kormányzati delegáció mellett a Magyar Helsinki Bizottság, vagy az Alapjogokért Központ képviselője is.

Dr. Mészáros Árpád az EMMI nemzetközi és európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkára az oktatási szegregációval kapcsolatos kötelezettségszegési eljárás kapcsán elmondta, hogy egy nagyon jó szakmai párbeszéd alakult ki a törvénymódosítások és a miniszteri rendelet módosítása után a Bizottság szakértőivel, bár a folyamat lezárása a közeljövőben még nem várható. Tájékoztatta továbbá **Dr. Mészáros Árpád** a jelenlévőket, hogy előreláthatólag az EP Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság (a továbbiakban: FEMM Bizottság) tényfeltáró látogatására kerül sor 2018 februárjában. Hasonló látogatás 2017 áprilisban Lengyelországban volt, amely alkalommal az abortusz témakörét és az Isztambuli Egyezményhez történő csatlakozást tekintették a legfontosabb témaköröknek. Az ENSZ-es fejleményeket kiegészítette **Dr. Mészáros Árpád** a CEDAW, valamint a CRPD előtt folyamatban lévő panaszbeadványokkal. A CEDAW előtti panaszbeadványt a Roma Jogok Európai Központja nyújtotta be, a CEDAW még nem döntött a beadvány befogadásáról, de 2017-ben két kormányválasz is kiküldésre került a befogadhatóság kérdéskörével kapcsolatosan. A CRPD előtt folyamatban lévő panaszbeadvánnyal kapcsolatosan arra kell felhívni a figyelmet, hogy az ügy alapján a cselekvőképességgel kapcsolatos hazai szabályozás, illetve a gondnokság jogintézményének a gyakorlati működése képezi. Az EMMI, az IM és a KKM közreműködésével 2018. január 15-ig kell a kormányválaszt benyújtani.

Fülöp Attila az EMMI egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára megkérdezte, hogy a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságával kapcsolatos kötelezettségszegési eljárás kapcsán az ütemezés tekintetében mire lehet számítani.

Dr. Völner Pál jelezte, hogy a Bizottságon múlik, hogy mikor és hogyan lép tovább az ügyben. 2017. november 5-ig kellett a Kormánynak reagálni az indoklással ellátott véleményre, de a Kormány jelezte, hogy a szokásos kéthónapos határidőben küldte meg a válaszát, így december 5-én kiküldésre került a válasz. December 7-én döntött a Bizottság arról, hogy az Európai Unió Bíróságához fordul az ügyben. Azt nem lehet egyelőre tudni, hogy erre mikor kerül sor. Az IM álláspontja szerint jogilag gyenge lábakon állna ez a kereset.

Dr. Völner Pál elmondta továbbá, hogy előre láthatólag az országgyűlési választásokig nem várható döntés ezekben az ügyekben. További hozzászólás hiányában átadta a szót **Dr. Molnár Baláznak** a Miniszterelnökség európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkárának, hogy ismertesse az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (a továbbiakban: FRA) igazgatójának 2017. október 5-i megbeszéléseinek tapasztalatait, valamint adjon tájékoztatást Harmadik Alapjogi Kollokviumról.

Dr. Molnár Balázs tájékoztatta a jelenlévőket, hogy 2017. október 5-én került sor Takács Szabolcs államtitkár úr és Michael O’Flaherty, az FRA igazgatójának a találkozására. A megbeszélésen áttekintették a Magyar Kormány és az FRA együttműködésének tapasztalatait, eszmét cseréltek az emberi jogok teljesülésének kérdéseiről és az Európát sújtó migrációs válság kezelése során az emberi jogok érvényesüléséről. Az igazgató méltatta a Kormány elköteleződését és aktív közreműködését számos emberi jogi projektben, valamint az Ügynökség és a Kormány közötti együttműködést. Kiemelte, hogy a Kormány számos eredménye Európa szerte követendő példa lehet az alapvető jogok érvényesítése terén. Pozitívan értékelt az Alaptörvény emberi jogi katalógusát, a 2012-ben éltre hívott Emberi Jogi Munkacsoportot és az Emberi Jogi Kerekasztalt, illetve a hontalanság elkerülését szolgáló jogszabályokat, valamint a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa hivatalának létrehozását.

Dr. Tóthi Gábor jelezte, hogy igazgató úr a BM-ben is találkozott Pintér Sándor miniszter úrral. A megbeszélés alapján a héten került sor az FRA technikai csoportjának látogatására a tranzitónákban, amelyről várhatóan javaslatokat fognak megfogalmazni. Ezen kívül a nemzetbiztonsági megfigyeléssel kapcsolatos szabályozás áttekintése is napirenden van. Az FRA a vonatkozó uniós tagállamokról szóló jelentését is szeretné megvitatni a BM és az érintett szervek bevonásával.

Dr. Völner Pál hangsúlyozta, hogy a nemzetbiztonsági megfigyelés tekintetében további feladatok is várhatók, mivel egy ítélet is született a TEK-et érintően. A büntetőeljárással kapcsolatos megfigyelések tekintetében törvénymódosításra került sor 2017-ben, de további teendők is lesznek.

Dr. Molnár Balázs tájékoztatta a jelenlévőket, hogy 2017. november 20-21-én került sor az Alapjogi Kollokvium ülésére Brüsszelben a Nők jogai zűrzavaros időkben címmel. Magyarországot Takács Szabolcs államtitkár úr és Ökrös Oszkár főosztályvezető-helyettes úr képviselte. A Kollokvium mintegy 400 résztvevővel kétszer fél nap alatt több szekcióban vitatta meg a kérdéseket. Jelen voltak az EU intézményeinek, tagállamoknak, nemzetközi szervezeteknek, női jogokkal foglalkozó civil szervezeteknek, valamint az akadémiai szféra képviselői. Napirenden volt többek között a nőkkel szembeni erőszak, a zaklatás elleni küzdelem, a nőknek a munka és a politika világában való egyenlő részvétele és a nemek közötti bérkülönbségek csökkentése, valamint általában a nőjogi mozgalom helyzete,

társadalmi érdekérvényesítési tere és képessége. Magyarország kapcsán nem hangzottak el kritikai megjegyzések, illetve a Kollokvium előadói és résztvevői között sem voltak magyar civil szervezetek. A magyar kormányzat részéről a nőikkel szembeni szexuális és foglalkoztatási kizsákmányolási célú emberkereskedelemtől szóló szekcióban vett részt Takács Szabolcs államtitkár úr. Hangsúlyozta, hogy az emberkereskedelem és a nők elleni erőszak súlyos bűncselekmények, amelyek sértik a személyes szabadságot, az emberi méltóságot és a leküzdésük érdekében a legszélesebb körű együttműködésre van szükség. Hozzátette, hogy szükség van a megfelelő jogszabályi és stratégiai keretekre és azok hatékony végrehajtására az EU-n belül is, de a globalizáció miatt az EU-n kívülre is kell tekinteni, és látni kell, hogy az illegális migráció tovább súlyosbítja ezt a helyzetet. Államtitkár Úr áttekintést adott továbbá az emberkereskedelem elleni magyar intézkedésekről.

Dr. Völner Pál átadta a szót **Dr. Balogh András József ezredes úrnak**, a HM Jogi Főosztály főosztályvezetőjének, a katonai toborzással és sorozással kapcsolatos globális felméréssel kapcsolatos megkeresés ismertetésére.

Dr. Balogh András József elmondta, hogy 2017. nyár végén megkeresés érkezett a Child Soldiers International részéről. Egy kérdéssor küldtek Magyarországra részére, amelyet a HM és az IM válaszolt meg. A kérdőív egy éves felmérés részét képezte a gyermekkatonaság tekintetében, amelyet a világ számos állama részére eljuttattak. Magyarország vonatkozásában az IM a Btk. tényállásait fejtette ki, a HM pedig jelezte, hogy Magyarországon nincsen sorozás még felnőtteknek sem. A honvédelmi törvény értelmében csak nagykorú férfi sorozható, tehát ha különleges jogrendben visszaállításra is kerülne a sorkatonaság, a gyermekek mellett a nagykorú nők továbbra sem lesznek sorozhatók (ugyanakkor nagykorúak lehetnek önkéntesként katonák). Nők tehát lehetnek önkéntesek, de a nagykorúság mindenhol megjelenik feltételként. Ez az alapvető követelmény sarkalatos törvényben, valamint jogállási törvényben is megjelenik. Az állampolgári adatok kezelése tekintetében jelezte a Kormány, hogy azokra a személyekre vonatkozóan kezelnek adatokat, akik az adott évben lesznek 18 évesek. Több kérdés vonatkozott a már besorozott kiskorúakra, amelyekre értelemszerűen negatív választ küldött a kormányzat. Katonai középiskolákra és kollégiumokra kérdeztek még rá a kérdőívben, amelyek tekintetében jelzésre került, hogy a klasszikus értelemben vett katonai kollégium és középiskola nem működik Magyarországon, olyan katonai „jellegű” középiskolák léteznek, amelyek civil iskolák, a közoktatási törvény hatálya alá tartoznak, de pl. honvédelmi tárgyakat is oktatnak a tanulóknak, illetve felvehető tárgyban katonás jellegű specializációk lehetnek, de nem tartoznak a honvédség állományához. A nemzetközi szervezet megköszönte a kérdésekre adott választ, további kérdésük nem merült fel, értékelték Magyarország hozzáállását a gyermekkatonaság elleni küzdelemhez. 2017 novemberében Vancouver-ben volt az ENSZ védelmi miniszterek konferenciája, ahol Magyarország a nagykövetség útján képviseltette magát. Meghirdették a vancouver-i alapelvek kezdeményezést, amelynek célja a gyermekszexuális elleni fellépés. Magyarország csatlakozott a kezdeményezéshez.

3. napirendi pont: Tájékoztatás az Emberi Jogi Kerekasztal tevékenységéről

Dr. Völner Pál tájékoztatta a jelenlévőket, hogy az Emberi Jogi Kerekasztalnak jelenleg 68 civil szervezet a tagja és 11 tematikus munkacsoport keretében tartja az üléseit. Legutóbb az Amnesty International lépett ki a Kerekasztalból 2017. június 26-án. A Magyar Helsinki Bizottság korábban lépett ki a Kerekasztalból, de októberben jelezték, hogy részt szeretnének venni az egyik munkacsoportülésen a külföldi vendégekre való tekintettel. A válaszlévlében jelzésre került, hogy amennyiben állandó jelleggel részt vesznek a Kerekasztal munkájában, akkor nincs akadálya a jelenlétüknek. A civil szervezet részéről nem érkezett visszajelzés erre

vonatkozóan. Legutóbb az Értelmi Fogyatékossgal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetségével, a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségével, a Saxlehner András Egyesülettel és a Magyar Gerontológiai és Geriátriai Társasággal bővült a Kerekasztal. 2013 óta 99 ülést tartottak a tematikus munkacsoportok, 2017 második félévében 13 ülésre került sor, 2017. december 19-én tartja ülését az LMBT Emberek Jogaiért és a Fogyatékossgal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport. A második féléves munka tekintetében kiemelte **Dr. Völner Pál** a CRPD nemzeti jelentés előkészítése kapcsán végzett tevékenységet, valamint az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért és a Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoportok 2017. október 25-ei együttes ülését. A munkacsoportülés témája az volt, hogy a civil szervezetek hogyan tudnak bekapcsolódni a nemzetközi szervezetek munkájába. Az ülésen előadást tartott:

- Peggy Hicks, az ENSZ Emberi Jogi Főbiztos Hivatalának igazgatója (Director of the Thematic Engagement, Special Procedures and Right to Development)
- Marcin Walecki, az EBESZ, Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának főosztályvezetője (Head of the Democratization Department)
- Gordana Berjan, a Budapesti Európai Ifjúsági Központ igazgatója
- Zupkó Gábor, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtétének képviselővezetője.

További hozzászólás hiányában **Dr. Völner Pál** lezárta az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Jóváhagyta: Dr. Völner Pál, parlamenti államtitkár, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke